

(כ"ה.)

שם חנני ר' יוסי בן קסווא פ"א הייתי מהלך בדרכך וכו'. שומעתי ומופלים בדרכך הלל דריב"ק הי' כדרך פ"א ללכת לבקש לו משען ומשענה מנדיב עס אשר במדינה וז"ש פ"א הייתי מהלך בדרכך, פגע בי אדם אחד וכו' ואמר לי רבי מאירא וקוס אחת. כלומר מאירא וקוס אחת שאין מחזיקין אותך ומניחין אותך לילך ממדינה למדינה מעיר לעיר ומכפר לכפר צעד משען ומשענה אחרת לו מעיר גדולה של חכמים וסופרים חכ' כלומר מוקח יראים חכמים וסופרים הנקראים צדק (אורטודוכסיים) חכ' ובהקלות כאלה אין נותנים סיפוק גדול כי כ"כ להרצ' אב"ד שלהם שיוכל לפרנס עליו וצ"כ צבור וצדקה, וע"כ אני מוכרח לשוטט במדינה ולדפוק על פתחי נדיבים, וע"כ אומר לי רבי כלום שחזיר עומד במקומו, שאנחנו אחת לך אלף אלפים דינרי זהב, כי לא נקבלות האור"י טודוכות הנעללות שכולם מלאים חכמים ונותנים להרצנים שלהם פרכה צדקה שלא ילמדו צדק פנים לבקש משענה ונקלות אחרות, אחרת לו, אעפ"כ, אם אתה נותן לי כל כסף והצ' שבעולס איני דר אלא צנוקס חורה דהיינו נקלה אורטודוכסי ל"פ שצעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף וכו' אלא חורה ומעש"ט כו' [כך הוא הנוסחא בצרייחא זאת צ"ל מדרש שמואל יע"ש וכו"ה צאמת צומ' אבות שצגמח עס פ"י הרמזים ז"ל איני דר אלא צנוקס חורה ל"פ שצעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם וכו' (ובגמ' הנוסחא אין מלוין אותו וקא' על אדם, והנוסחא אין מלוין לו לאדם לכאורה הוא כפל לשון מאחר דכבר אמר שצעת פטירתו של אדם) ואח"כ, וכן כתוב צספר חסלים ע"י דוד כו' עוב לי חורה פ"ך וגו', ובפרקי אבות שנדפס בקידורים הנוסחא להיפוך, איני דר אלא צנוקס חורה וכן כתוב צספר חסלים כו' עוב לי חורה פ"ך כו' ולא עוד אלא שצעת פטירתו של אדם אין מלוין וכו' ואינו מוצא העט' מדוע כתוב בקידורים היפוך הנוסחא שצגמח ומאין לקחו נוסחא שלהם].

האנשים החשובים, ומלשון שאני צריה דחשיבא ואפילו צאלק לא צעלה, וה"כ קא' על האנשים החשובים צני חורה וצעלי מדע, הדוברים קרה על תלמודי חכמים ומבנים אחרים צפני עמי הארץ, וע"כ מלשינים חורה ומורידים כבודה ומשפילים אותה עד לעפר, כי אם הת"ח אינו חשוב צעיניהם, מי יורה דעה ומי ירצין חורה ויראה בקרב ישראל, (וכפ"י הגאון מ' שמוען סופר ז"ל מקראקא צ"ל שופטים צפיק והא"ש אשר יעשה צדון לצלתי שמוע אל הכהן העומד לשרת וגו' וקשה דהול"ל צקלור והא"ש אשר לא ישמע אל הכהן וגו' אצל כוונת הפסוק והא"ש אשר יעשה צדון להשפיל כבוד הכהן וע"כ יושך לצלתי שמוע שום אדם אל הכהן העומד לשרת וגו' ונת הא"ש ההוא וצירת הרע וקרבן עב"ד ודפח"ח) ואם ע"ה וההמון עס יעשו פ"ח, עליהם לא ימרה חף ה' כי הם אינם יודעים ומעלה הת"ח כי הוא הגבר הוקס על ומוכתר צבת חורה ומבנה, אצל על "הצביות" ר"ל האנשים החשובים די צבל אחר ואחר, ועשים צדון לצלתי שמוע אל הכהן העומד לשרת וגו' עליהם י"ל הקלף מלפני ה', ועליהם ת"ל הצת קול מהר חורב ומכחה ואומרת: אוי להם "הצביות" מוילצונה של חורה, וא"ש ודו"ק.

(כ"ב.)

שם כך דרכה של חורה וכו' וחיי לער תחי' וצחורה אתה עמל אם אתה עושה כן אשריך ועו"ב לך אשריך צעוה"י. ועוב לך לעוה"י. דקדוק המופרשים ידוע וכו' עשי"ש וידן חת"ס ז"ל צחורה ושה פ' צחקתי צרש"י אם צחקתי תלכו שחתי עוללים צחורה דהנה המופרשים הקשו ה' שבר מ"ה צה"י עלמא ליכא והירלו שבר עצור המלכה גופא ליכא אצל טרחתו שטרח עלמו עצור המלכה איכא וז"ש אם צחקתי תלכו פ"י שחתי עוללים צה והטריחו אחרים צצביל חורה עצור זה ונתתי בשוויים וגו' אצל לא עצור גוף המלכה כי שבר מלכה צה"י עלמא ליכא כמ"ל עכ"ל. וז"ש כך דרכה של חורה וכו' וחיי לער הח' וצחורה אתה "עומי" שהעומל וטרחה ותיגע עלמך צצביל החורה, אם אתה עושה כן, יהי הסוף, אשריך וע"כ לך, אשריך צעוה"י, צצביל העומל והטריח, ועוב לך צעוה"י, עצור גוף המלכה דתלמוד חורה, וא"ש ודו"ק.

(כ"ג.)

שם במ"ן במויעוט דרך ארץ. צילקוטי חצר צן חיים ח"ד מציא צסם הגאון מ' דוד דיינעס ז"ל ע"ד מכל שני תלמידים ח' עמי וא' עשיר לומדים יחד ציציצה ואח"כ העשיר הולך לצית אבותיו ויצי לו צית, וצעת יצא חצירו העני לצקרה, אל ימים אלו לצ, ויתחלל כי אין לו פכא' לשעשע, וצעת יצא העשיר לצקרה חצירו העני שנעשה צתים ת"ח מופרסם דיו אם יכהו צו ג"כ מיעוט דרך ארץ, ולא יהי' לו ג"כ פכא' להשתעשע עמו ודפח"ח.

(כ"ד.)

שם והאומר דבר צסם אומריו הא למדת שכל האומר דבר צסם אומריו מציא גאולה לעולם וכו'. כ"ל לפרש דלכאורה קשה היך ע"י שיאמר דבר צסם אומריו יהי' חורה נקנית לו, וא"ך יהי' זה סיבה לקנין חורה וע"כ אמר הא למדת שכל האומר דבר צסם אומריו מציא גאולה לעולם. איך כיון שמוציא גאולה לעולם הוא קינה גדולה מאל לקנין חורה, שצעת הגאולה יתקיים וכל צניך למודי ה' ויהיו שומעים חורה מפי סקצ"ה, וא"ש דדו"ק [ושי"ר שכבר קדמתי צה במדרש שמואל והנא"ל].

וחידוש ראיתי צספר תנא דצי אל"י (אל"י זוטא פרק י"ג) מוצא כל הפרק מן כל העוסק צחורה לשמה וכו' (עס הגירסא ר' אליעזר אומר כל העוסק וכו') עד ואומר ה' ימליך לעולם ועד, רק המעשה מ' יוסי בן קסווא לא נזכר עס כלל, רק צאל"י רבה פרק י"ח מוצא עס צה"ל: פעם אחת הייתי עובר ומקום למקום ושנת צלורה היתה ומלאכי אדם ח' ואמר לי רבי מאירא וקוס אחת, ואמרתי לו צני ומקום פלוגי אני שכולם חכמים וצבנים, וא"ל רבי שצ צנוקוטי שאני מראה אותך ואני נותן לך חטין ושעורין וכל מיני קטניות, ואמרתי לו צני אפי' אם אתה נותן לי אלף אלפים דכרי זהב אין אני מניח מקום חורה, ואמר לי רבי מופי מה, ואמרתי לו מופי שכל אותן צני אדם שאחא רואה אותן צעולס שמוספיקין את עלמו, ועומדים צנוקס שאין צה דצרי חורה, ולאחר צעה מתים והולכים להם, ל"פ שאין מלוין לו לאדם לצית עולמו אלא ד"ת ומעש"ט צלצד כנאמר צהתהלכך תכחה אותך וגו' עכ"ל. ועס צאל"י זוטא פרק ח' מוצא עוד צה"ל: פעם אחת הייתי עובר ומקום למקום ומלאכי קסדור אחד, נתן לי שלום ולא הכירני, ואמר לי רבי מאירא וקוס אחת, אומרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים וצבנן חכ', ואמר לי רבי צא וצצ' עמי צנוקוטי שאני מראה אותך, ואני אחת לך חטין ושעורין ופולין עדשין וכל מיני קטניות, ואמרתי לו צני אפילו אם אתה נותן לי אלף אלפים דינרי זהב אין אני מניח מקום חורה ואין אני דר צנוקס שאין צו חורה, ואמר לי רבי למה, ואמרתי